

HISTÒRIA DE LA GUERRA DEL FRANCÈS (1808-1814)

L'any 1808 Napoleó, emperador dels francesos, aconseguí mitjançant un tractat amb la decadent monarquia borbònica, l'ocupació pacífica de Catalunya i la resta d'Espanya. L'excusa era atacar Portugal, aliat tradicional dels anglesos.

El poble, desesperat per la greu crisi econòmica i el govern que hi havia, es revoltà contra els qui manaven, sospitosos de col·laborar amb els francesos. L'aixecament popular (a Catalunya va ser el sometent*) fou tan gran que s'aconseguí que l'ocupació francesa quedés reduïda al Pla de Barcelona i algunes places fortes.

*SOMETENTS: Organització de gent armada no professional creada en època moderna i que es caracteritzava per la defensa del poble.

Fou suprimit amb el Decret de Nova Planta el 1716.

El 1794 es torna a reagrupar, per tornar a ser un cos actiu durant la guerra del francès (1808-1814).

Durant les guerres carlines fou desorganitzat.

El 1855 fou refet per iniciativa de grans propietaris rurals amb el nom de Sometent Armat de la Muntanya de Catalunya i tingué un caràcter de cos auxiliar d'ordre públic.

Reorganitzat el 1945 per fer front a una possible invasió dels maquis, el 1978 el sometent fou desarmat i reduït a simple agrupació civil.

Durant els sis anys de l'ocupació francesa, el Penedès va sofrir un seguit d'expedicions militars que anaven de Barcelona a Tarragona, on els anglesos desembarcaven tropes i armes per a l'exèrcit sublevat.

Només per Vilafranca els francesos hi van passar 53 vegades.

Després de les derrotes a Europa, Napoleó va retirar les tropes de la península ibèrica. Les últimes sortiren de Catalunya pel mes de maig de 1814.

CRONOLOGIA DE LA GUERRA DEL FRANCÈS A SANT PERE DE RIUDEBITLLES (1808-1814)

7 i 8/6/1808 Agrupament de tots els sometents dels pobles veïna de Vilafranca, Ribes, Sitges, Vilanova, la Segarra, Santa Coloma de Queralt i Cervera a la Granada.

Segons l'opinió popular se'n van arribar a agrupar uns dotze mil.

Anaren cap a Vilafranca i mataren el governador, Joan de Toda i Vendrell, el secretari, Jacinto Garrido, i la muller del governador. L'alcalde major de Vilafranca, Dr. Joan Guixer i Sala, es va amagar al convent dels Trinitaris durant 3 dies.

11/6/1808 L'alcalde major de Vilafranca, vestit de frare, parteix cap al monestir de Montserrat, però quan estava entre Monistrol d'Anoia i la casa del Portell, alguns sometents el van reconèixer i el feren retrocedir fins a la riera de Sant Pere enmig del molí fariner i paperer de Francisco Romeu dels Borrulls. Allí l'assassinaren a escopetades i el trobaren despullat en un bassot d'aigua.

- 13/6/1808** Es celebra a Sant Pere de Riudebitlles una junta a casa de Don Ramon Olzinellas (posteriorment l'edifici on s'ubicà l'escola de Monges i actualment l'oficina de Caixa Penedès). Els convocants, un comissionat de cada poble, resolgueren que, per alliberar el corregiment de Vilafranca d'una invasió dels francesos de la ciutat de Barcelona, acudissin a sometent tots els pobles d'aquest corregiment, a casa Julià de Vallirana. En aquesta junta queda elegit comandant dels sometents Josep Milà de la Gavarra. També acordaren que cada poble aixequés tots els sometents que pogués, donant-los armes i aliments, perquè compareguessin a casa Julià de Vallirana per formar el cordó de defensa contra els francesos.
En aquesta junta els comissionats dels pobles van nomenar governador del corregiment de Vilafranca el cavaller Don Ramon Olzinellas.
- 21/6/1808** Relleu d'en Josep Milà de la Gavarra per a Anton Boloix, dit el Tarumba, de Sant Pere de Riudebitlles. Aquest fou el segon comandant, també rellevat al cap de 6 dies. Morí el dia 30/6/1810 essent caporal primer d'infanteria de la 1a Legió Catalana de l'exèrcit regular. Està enterrat al nostre cementiri.
- 27/6/1808** El tercer i darrer comandant, en Pere Olivella i Miquel, estudiant de sagrada teologia, natural de sant Pere de Riudebitlles (avantpassat de Ca l'Olivella i d'en Joan Miquel de cal "Ninyo"), estava al càrrec d'un canó d'artillers i uns 400 homes de sometent.
- 7/7/1808** Arribaren al campament de casa Julià de Vallirana 300 miquelets i 100 soldats suïssos que tenien per comandant Don Gabriel Pflugue. Reconeguda i examinada la situació de casa Julià, els camins, muntanyes i altures observaren que per la part de Corbera els francesos de Barcelona podien tallar-los la retirada; per això van decidir establir-se a dalt de la Creu d'Ordal.
- 29/7/1808** Don Casiano de Arsú, comandant del campament, ordenà la retirada del canó i de tots els sometents que encara hi havia a casa Julià de Vallirana perquè es presentessin a la Creu d'Ordal per deixar-hi el canó, i va donar ordres que el comandant Pere Olivella i Miquel i la resta de sometents se'n tornessin a casa.
- Any 1809** A primers d'any un grup de sometents de Sant Pere ataca de ferm els francesos quan treien palla d'una masia del voltant, desarma els cavallers i s'emporta 49 cavalleries.
Possiblement en represàlia, l'exèrcit francès es queda a Sant Pere durant tres mesos saquejant l'Ajuntament, la rectoria, fent malbé els arxius, i tot el que trobava. A causa de quedar malmesa la rectoria el rector se'n va haver d'anar a viure a Casa dels Olzinelles, fet que va comportar un llarg plet per poder recuperar-la en l'època de les lleis de desamortització.
La família de Coloma Batlle, de Sant Pere, es va refugiar a Sant Magí de la Brufaganya, d'on el seu germà, fra Jaume Batlle, dominic, era el prior.

21/8/1811 S'han localitzat en el Llibre d'Òbits, núm. 3 de Sant Pere de Riude-bitlles, les defuncions de: Josep Mestre i Jover, nascut a Sant Martí Sadevesa i veí de Mediona, i Pere Bar-galló i Feixas, penjats al lledoner de la plaça de l'Església pels soldats francesos, i de Llorenç Esteve, mort pels francesos a l'Aguilera i enterrat a Sant Pere.

14/9/1813 En perdre la batalla de la creu d'Ordal i perquè els soldats no tornessin en desordre per la carretera, el coronel Josep Manso, que estava al càrrec del destacament de Sant Sadurní, va avisar el general anglès Clinton que venien 6.000 francesos en la mateixa direcció. Pel fet de no poder-los presentar batalla, van recular cap a can Ferrer del Mas, i d'aquí van passar cap a Sant Pere.

Finalment, al maig de 1814 es retiraren les tropes de Catalunya. Tal com va escriure en els llibres de la parròquia Francisco Bartra, rector de Sant Pere: "Me he vist circuit de enemichs, dire millor els mes cruels tirans de la Europa".